

Referat 8.2.2021 - Rådgivende utvalgsmøte for Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 2020

Deltakere fra Varangerhalvøya nasjonalparkstyre: Ronald Wærnes (nestleder), Jens - Petter Falkensten og Birger Knutsen. Geir Østereng (nasjonalparkforvalter, sekretær). Kl. 18-20.

Deltakere:

Nesseby røde kors, Oddvar Betten

Vardø Røde kors, Viktor Hansen

Naturvernforbundet i Tana og Varanger / Deanu ja Várjjaga Luonddugáhttenlihttu, Vigdis Siri

Vasavann hytteforening, Jørgen Blix

Varangerfjæras venner, Espen Robertsen

Vadsø Beitelag, Bjørn Tore Søfting

Varanger beitelag, Arnt Støme

Vadsø Jff, Gry Våga

Vardø sportsfiske og jegerforening, Ove Lund

Komagvær JFF, Reidulf Erdvik

Båtsfjord frivillighetsentral, Ståle A. Olsen

VAKE, Varanger kiteclub, Øyvind Stangnes (deltok på slutten)

Program

- Ronald Wærnes ønsket på vegne av Varangerhalvøya nasjonalparkstyre velkommen til møtet.
- Professor Rolf Ims fra Arktisk Universitet presenterte COAT prosjektet og resultater fra forskningen, og evalueringen av pågående forvaltningstiltak på Varangerhalvøya i og utenfor nasjonalparken til og med 2020. Resultat fra fjellrevprosjektet, evalueringen av forvaltningstiltaket uttak av rødreviser at rypebestanden drar fordel av en lavere rødrevisbestand på Varanger. Info om nytt prosjekt hvor rødrevis skal fanges og merkes med gps for å få mer kunnskap om rødrevisen i Varanger.
 - Varanger beitelag tok opp at rypebestanden synes å være i en nedadgående trend generelt, til tross for at rødrevisiltaket pågår. Ims viste til at rypebestanden trolig ville vært enda lavere uten.
 - Varanger beitelag viste til at lakseelvene av laks og sjørøye synes å være i en nedadgående trend. Ims viser til at man vurderer å innhente mer kunnskap fra elvene for å vurdere klimaendringenes påvirkninger på vassdragene på sikt.
 - Vardø røde kors viste til at det er ansamlinger av elg i Komagdalen og i vierområdene her med hardt beite. Ims viste til at vierkjerrene fra Vestre jakobselv til Skallelva har vært angrepet av målere og en del av kjerrene er påvirket av dette. Det forskes på dette relativt nye fenomenet. I Bergebydalen i Nesseby er det nå mindre tettheter av

- elg enn før, som sannsynligvis kan relateres til at bjørkeskogen er død i store områder. Det er mer elg i Vadsø og Vardø kommuner enn i Bergebydalen i Nesseby.
- Vadsø Jff viste til at man gjerne ønsker info om hvordan jegerne bør forholde seg til radiomerka rødrever, og kan formidle info ut til sine medlemmer på e-post fra UIT-COAT om behov. Ims mente dette var en god ide.
 - Birger Knutsen tok opp problematikk ved klimaendringer og økt temperatur og at det da ligger til rette for etablering av fremmed arter som Bisamrotte og Mårhund, kan kameraovervåkning på grensen være aktuelt. Ims viste til at Mårhunden kan bli utfordrende å stoppe, og kan få negative effekter for en rekke arter. Østereng tilføyde at det er samarbeide mellom norske og russiske miljømyndigheter om å varsle om observasjoner av mårhund langs Pasvikelva, og i et område benyttes kamera. Norske, finske og svenske myndigheter har samarbeid om finansiering for aktiv bekjempelse av mårhund fra Bottenviken og nordover for å stoppe spredningen av arten.
 - Nasjonalparkforvalter presenterte Varangerhalvøya nasjonalparkstyres Årsmelding for 2020 om forvaltningen i året som gikk, aktiviteter og gjennomførte tilretteleggingstiltak. Foreningene ble oppfordret til å stille spørsmål og gi innspill til styret. Tiltaksplan for 2021 gjennomgått.
 - Vadsø jff lurte på hvem som var blitt hørt i prosessen for plassering av gapahuk langs sti opp mot Nattfjelldalen, og om Vadsø jff har blitt hørt. *Nasjonalparkstyret har vært i dialog med Vasavann hytteforening som har medlemmer i området ved Storelva. Vadsø kommune har forut for behandling sendt saken til nabovarsling hos 5 hytteiere ved Storelva, Sametinget og grunneier FEFO har hørt saken hos Reinbeitedistrikt 6 etc. Planen per nå er å plassere gapahuk ved bro på sydsiden av elva jamfør gitt tillatelse fra grunneier og kommune.*

Forvalter finner grunn til å gjengi i referat detaljer i prosessen for plassering av gapahuken:

Et medlem av Vasavann hytteforening med hytte ved Storelva meldte at man var bare positiv til plassering ved elva, men hadde forslag til alternativ plassering som kunne være enda bedre like i nærheten ved elva på nordsiden. Konkret forslag med plassering på kart ble ikke levert. En medeier til en av hyttene hadde basert på nabovarsel fra kommunen innsigelse til plasseringen, og så heller at gapahuken ble plassert opp ved munningen av dalen ved nasjonalparkgrensen da vedkommende ikke ønsker gapahuk «i det området som brukes av hyttefolket og til bærplukking». Vadsø kommune vektla at «Etableringen kan nyttiggjøres av store brukergrupper p.g.a. sin avstand fra parkeringsplass og kan ses på som å ha et friluftformål. Etableringen kan også ha en folkehelsegevinst ved å stimulere til at flere legger turer utendørs i Vadsøområdet.» Forøvrig har ikke styret fanget opp motforestillinger til foreslått plassering, og målgruppe for gapahuken er både lokale og tilreisende. Ved forslag til plassering er erfaringer fra gapahukplassering i Komagdalen med tilgang til elv/ bekk, kaffevatn og trivsel ved elva, flomsikkerhet og avstand fra parkeringen for gående vektlagt mht. at den blir brukt av både lokale og tilreisende. De forøvrigte vi har drøftet plasseringen med forut for prosessen har vært positive til forslaget.

- Vardø røde kors vil se på en løsning hvor en annen lokal organisasjon overtar forpaktningen på Bjørneskarhytta grunnet kostnader ved hytta og arbeidet med løpende vedlikehold.

Forvalter viste til at nasjonalparkstyret i sine foreløpige drøftelser om saken gjerne bidrar til å sikre at hytta forblir en åpen og viktig sikringshytte sentralt i nasjonalparken, og styret bidrar gjerne i samarbeide – helst med en lokal forening, slik at den forbli åpen og forblir i god stand til bruk for brukergruppene som har benyttet den inntil nå. Dette kan man evt. ta et møte om.

- Vardø sportsfiske og jegerforening opplever økt problematikk med forsøpling langs elva og i Telegrafhytta, men også slitasje langs elva. Det er flere turgåere enn laksefiskere, også grunnet perleturkonseptet til hytta. Det er vanligere å gå langtur opp Sandfjorddalen. Sjøppel legges igjen i hytta, selv om det oppfordres til å ta søpla med og vedforbruk, gass etc. blir stort.

Forvalter viser til styrets samarbeide med Komagvær jff, hvor Vardø sportsfiske og jegerforening kan kobles på - om opplysningstiltak for å unngå slitasje langs elv; at man vil lage skilt og skriv til utdeling til fiskere etc. som opplyser om å ta med søpla hjem, bruke gamle bålplasser, ikke hensetter telt for nær elva eller over lengre tid for å unngå skade på vegetasjonen og poengtere at kun skånsomt veduttak av vier etc. er tillatt – helst bruk død ved båling.

- Vardø sportsfiske og jegerforening viser til at det ligger en stor haug med jernskrot bak Telegrafhytta. Foreningen kan bidra i rydding om man får litt forvarsel og styret disponerer transportmiddel etc.

Forvalter viser til at styret kan fjerne dette i forbindelse med fjerning av anna søppel fra nasjonalparken ved bruk av helikopter på initiativ selv eller ved bestilling ovenfor SNO. Vi tar kontakt om samarbeid om dette.

- Varanger kite club viste til at man var ved Bjørneskarhytta i sommer og da var det en god del søppel i hytta samt fiskeslo slengt like utafor hytta. Forvalter viser til at det kanskje er en god strategi å ikke tilrettelegge for at det fins søppelbøtter i de åpne hyttene da dette ikke har vært problem i Ragnarokk, Helheim og Heimdal som ikke har søppelbøtter – da legges det ikke til rette for at det legges søppel igjen her. (Man ser at mer info om å ta med søpla hjem er nødvendig ved parkeringer og i åpne hytter etc.)

- Varanger beitelag lurte på om kvensk blir implementert på veiskilt i Komagdalen etc. Forvalter viste til at nasjonalparken nå vil få kvensk navn offisielt. De fleste skilt vil også bli på kvensk i tillegg til norsk og nordsamisk, og redegjorde for noe av innholdet i strategi for mer synliggjøring av kvensk språk og kultur i vernområdeforvaltningen.

- Båtsfjord frivillighetssentral gav følgende innspill til fokusområder og tiltak i 2021: *(forvalter har kommentert i samråd med styredeltakerne i ettertid)*

Informasjonskampanje :

- ✓ Brosjyren Varangerhalvøya, tilby utsendelse til turismebedrifter og turistinformasjoner *Turistinfo i de 4 kommuner tilbys infobrosjyra tilsendt hver vår.*
- ✓ Lag plakater av kartet brukt i brosjyren, tilby disse til turismebedrifter og turistinformasjoner *Miljødirektoratet har ikke ønsket plakatform på dette materiellet. Men vi kan ta det opp på nytt.*
- ✓ Informasjonsmøter om verneområdene i opplæringsinstitusjoner (skolene) i alle kommunene i området. Planlagt oppfølgingspunkt i vår besøksstrategi men ikke igangsatt – UIT COAT har sagt de er positive til å informere om verneområdene via sitt COAT – school net arbeid som skal starte opp)

Parkering/raste- plasser (Båtsfjord kommune) Videre arbeid med

- ✓ Innfallsport Ordovann (gapahuk, klopping, vadested, informasjonspunkt, parkering og toalett) Ferdigstilling.
- ✓ Ved Kristoffervatnet (parkeringsplass og gapahuker) Start.
- ✓ Ved Fv 891, utvidelse av en av de eksisterende utkjørslene, med utsikt inn i Nasjonalparken. Start.

Arbeid ved startpunkt Ordovann er prioritert i 2021 med riving av gapahuk, bygging av ny med bålplasser og etablering av hengebru. Miljødirektoratet har ikke villet prioritere Kristoffervatn grunnet begrenset besøksomfang og gitt omfang av tilrettelegging hittil. aLL infrastruktur tilrettelagt skal holde høy kvalitet og vedlikeholdes. Utsiktspunkt ved FV 891 har vært prioritert lavere enn startpunktene i budsjettene hittil og kan vurderes ved langsiktig tiltaksplan for Nasjonalparken i forvaltningsplanen.

Broer og Vadesteiner (Båtsfjord kommune)

For å lette innfarten til nasjonalparken bør det bygges broer/vadesteder over Syltefjordelva

1. I Syltefjorddalen. Start. *(Ble tatt opp i verneprosessen, nevnt i besøksstrategi og er allerede foreslått satt opp på langsiktig tiltaksplan i forvaltningsplanen)*
2. Over utløpet på Ordovann. Ferdigstilling. *(prioritert av styret i 2021)*

Åpne hytter

Se på mulighetene for flere åpne hytter i randsonen. F. eks. i Austerelva og Jakobselvkroken

Tilrettelegging for en åpen hytte i hyttestedet ved Austerelva har vært drøftet som en mulighet i styret tidligere, samt gjenoppbygging av gammel åpne for allmennheten. I eksisterende besøksstrategi ønsker man ikke å tilrettelegge for mer ferdsel i nasjonalparken i området ved Jakobselvkroken grunnet sårbart dyreliv både sommer og vinter. Trase fra Ordo til Komagdalen mellom linjehyttene er prioritert i besøkssammenheng.

Tilrettelegging for åpne hytter og gammel er aktuelt tema i forvaltningsplanen.

Annet: For å realisere prosjektene burde kryssfinansiering søkes. – dette vurderes årlig

- Ronald Wærnes takket for møtet og en rekke gode innspill til nasjonalparkstyret fra organisasjonene.